Чыла эл пролэтар-шамыч, ушныза!

Лэнин-Сталин паша вэрч кучэдалаш йамдэ лий!

Йамдэ лий

ВЛКСМ МАРОБКОМЫН органжэ
1937 ий, 17 октьабрь
№ 53 (489)

СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ кэчэ нэргэн

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэтын пунчалмыжэ

СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ кэчым сайлышаш срок дэч кок тылзэ ончыч да паша ыштыдымэ кэчын установитлымэ нэргэн Чрэзвычайнэ VIII Совэт Сйэздын пунчалмыжэ да „СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньын“ 72 статьажэ нэгызэш, СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт **пунчалэш:**

1. СССР Вэрховно Совэтыш сайлымашым **1937 ий 12 дэкабрьлан** назначитлаш.
2. СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ шотышто избиратэльнэ кампаньэ 1937 ий 12 октьабрь гыч тӱҥалмым увэртараш.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт прэдсэдатэль—М. КАЛИНИН.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт сэкрэтарь олмэш—СССР ЦИК Прэзидиум члэн—А. АНДРЭЙЭВ.

Москва, Крэмль. 1937 ий 11 октьабрь.

Йошкар-Оласэ индэшымшэ избиратэльнэ участкысэ кружокышто „СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньым“ тунэмаш.

Сӱрэтыштэ: заньатийым Полутов йолташ эртара.

Фото Овэчкинын.

Сайлымашлан пионьэр полышым

СССР ЦИК ын пунчалжэ почэш, совэт властьын кӱшыл органжым—СССР Вэрховно Совэтым сайлымаш тэний 12 дэкабрьыштэ эртаралтэш.

Цэнтральнэ избиратэльнэ комиссым пэҥгыдэмдымэ, избиратэльнэ округ дэн избиратэльнэ участкэ-шамычым палэмдымэ. 12 октьабрь гыч мэмнан эл избиратэльнэ кампанийыш пурэн.

Сайлымашлан йамдылалтмаш Кугу Октьабрь Социалистичэский рэвольуцийын 20 шо идалыкшэ дэнэ ик жапэш толэш. 20 ий ожно Российсэ пашазэ класс коммунист партий вуйлатымэ дэнэ шэмэр калыкым Совэт власть вэрч кучэдалмашкэ вӱдэн кайэн. „Совэт власть вэрч!“ лозунг миллион дэнэ шэмэр крэсаньык, солдат, матрос-шамычым кыньэлтэн да ик кугу, сэҥыдымэ вийыш чумырэн. Тидэ вий помэщик дэн капиталист властьым сӱмырэн, Совэт властьым ыштэн.

Мэ ындэ ужына: Лэнин - Сталин партий вуйлатымэ дэнэ Совэт власть совэт калыклан улан, пийалан да культурно илышым кондэн. Тидэ чаплэ илыш ыштэ мэ, совэт йоча-шамыч, пэлэдалтын кушкына.

Срок кугу огыл, 20 ий вэлэ. Но тидэ 20 ийыштэ элын тӱсыжӧ йӧршынак вашталтын, шэмэр калыкын илышыжэ вож гычак сайэмын. Ожно почэш кодшо, аграрный, зависимый эл, ындэ мэмнан эл ончыл, нэзависимый, индустриальный элыш савырнэн. Совэт строй улмо дэнак мэмнан элыштэ социализмым ыштэн шуктымо.

Чыла нинэ сэҥымаш шамычым Сталинский Конституцийэш законодатэльнэ пэҥгыдэмдэн шындымэ. Сталинский Конституцийэш воззэн шындымэ всэобщо сайльмэ права—шэмэр калыкын пэш кугу кучэдал налмашыжэ.

12 дэкабрьыштэ социализм эл Сталинский Конституций почэш, СССР Вэрховно Совэтыш пэрвой кана сайлаш тӱҥалэш. Совэт элын гражданинжэ-шамыч тидэ кэчым пэш чот вучат, нуно тидэ кэчылан вийан йамдылалтыт.

Мэмнан родинын чыла сознатэльнэ да активнэ гражданинышт, эн ончычак коммунист дэн комсомолэц-шамыч пашазэ дэн шэмэр крэсаньык коклаштэ избиратэльнэ законым, Сталинский Конституцийым умылтарат, сай кандидат вэрч агитироватлаш тӱҥалыт.

Мэмнан долг—пионьэр дэн школьник-шамычын, Совэт элысэ пийалан йоча-шамычын долгышт—сайлымэ кампаньэ жапыштэ партийнэ дэн нэпартийнэ большэвик шамычлан полшаш.

Йоча-шамыч вара мом ыштэн кэртыт?

Пионьэр дэн школьник - шамыч шкэ ачашт-аваштлан, колхозник-шамычлан, пашазэ-шамычлан Сталинский Конституцийым, Вэрховно Совэтыш сайльмэ нэргэн положэньым умылтарэн кэртыт. Садлан лийын пионьэр-шамыч тидым шкэ сайын шинчашышт кӱлэш.

Йужо пионьэр-шамыч кызыт тунэмдымэ шамычым туныкташ тӱҥалыныт. Тыгэ нуно Вэрховно Совэтыш сайлашлан, тунэмдымэ шамычым туныктэн шуктынэшт.

Сайлымэ нэргэн плакатым, лозунгым возат гын, ачашт аваштлан могай избиратэльнэ округыш, могай избиратэльнэ участкыш пурмыштым умылтарат гын, пэш сай лийэш.

Йужо пионьэр-шамыч школыштo, колхозысо клубышто, йошкар пусакыштэ спэциальнэ комнатым оборудоватлат. Нуно сайлымэ кэчын шкэ шольыштым, шӱжарыштым тышкэ чумырат. Тыгэ шкэ ачашт аваштым сайлымашкэ колташлан, нуным мӧҥгысӧ паша гыч утарат.

Чыла тидэ пэш кугу да кӱлэшан полыш. Айста пионьэр дэн школьник шамыч, СССР Вэрховно Совэтыш сайлымашлан йамдылалтмаштэ пионьэр полышым пуэна, пионьэр лӱмнам шкэнан пашана дэнэ сулэна!

СССР Вэрховно Совэтыш сайлашлан Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс составым утвэрдитлымэ нэргэн

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэтын пунчалмыжэ

„СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньын“ 34 дэн 35 статьашт нэгызэш СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт ПУНЧАЛЭШ:

СССР Вэрховно Совэтыш сайлышашлан Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комиссым общэствэннэ организаций дэн шэмэр общэствэ-шамычын тыгай прэдставитэльышт составаным утвэрдитлаш:

Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс прэдсэдатэль МОСКАТОВ Пэтр Гэоргиэвич—Профэссиональнэ сойуз-шамычын Всэсойузный Цэнтральный Комитэт дэч.

Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс прэдсэдатэльын замэститэльжэ Отто Йульэвич Шмидт—Высший школ дэн наук учрэждэньэ пашайэҥ-шамыч Профэссиональнэ сойуз дэч.

Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс сэкрэтарь МАЛЭНКОВ Гэоргий Максимилианович—политик-просвэтитэльнэ учрэждэньэ пашайэҥ-шамыч Профэссиональнэ сойуз дэч.

Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс члэн-шамыч:

ХРУЩЭВ Никита Сэргэйэвич—Моско коммунистичэский организаций дэч.

УГАРОВ Алэксандр Иванович—Лэнинград коммунистичэский организаций дэч.

МЭХЛИС Лэв Захарович—„Правда“ газэт пашайэҥ-шамыч коллэктив дэч.

ШОЛОХОВ Михаил Алэксандрович—Совэт Писатэль Ушэм дэч.

КОСАРЭВ Алэксандр Васильэвич—Всэсойузный Лэнинский Коммунистичэский Рвэзэ Ушэм дэч.

ГОРШЭНИН Павэл Сидорович—СССР оборонылан да авиационно-химичэский строитэльствылан полшымо общэствын Цэнтральнэ Совэтшэ (Осоавиахим) дэч.

ШАПОВАЛОВА Татьана Пэтровна—Воронэж область „Большэвик“ колхоз колхозник-шамыч дэч.

КОЛЭСНИК Николай Филиппович—Харьков тракторно завод пашазэ, служышо да инжэнэр шамыч дэч.

СИМОНЖЭНКОВА Матрьона Кузьминична—„Октябрьская Рэволюция“ лӱмэш фабрик пашазэ, служышо да инжэнэр шамыч дэч.

ШАПОВАЛОВ Йэвдоким Илларионович—Краснодар край „Новый мир“ колхоз колхозник-шамыч дэч.

ИЭВТУШЭНКО Дмитрий Матвэйэвич—Киэв коммунистичэский организаций дэч.

ИУСУПОВ Усман—Узбэк коммунистичэский организаций дэч.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт прэдсэдатэль—М. КАЛИНИН.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт сэкрэтарь олмэш СССР ЦИК Прэзидиум члэн—А. АНДРЭЙЭВ.

Москва, Крэмль. 1937 ий 11 октьабрь.

ВКП(б) ЦК-н ПЛЭНУМЖО НЭРГЭН ИНФОРМАЦИОННО УВЭРТАРЫМАШ

11-12 октьабрьыштэ ВКП(б) Цэнтральнэ Комитэтын чэрэтан плэнумжо лийын.

Плэнум СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ шотышто избиратэльнэ кампанийын вопросшо-шамычым онч(э)н, соотвэтствуйущий пунчалым луктын.

Тылэч посна плэнум СССР Вэрховно Совэтыш сайлымаш лийшаш дэнэ партийнэ организаций-шамычын организационно да агитационно-пропагандистский пашашт нэргэн пунчалым луктын.

Плэнум ВКП(б) ЦК политбÿро члэн кандидат составыш ВКП(б) ЦК сэкрэтарь **Н. И. Йэжов** *йолташым пуртэн.*

(ТАСС).

СССР ЦИК избиратэльнэ округ-шамычым утвэрдитлэн

СССР Конституцийын 34 дэн 35 статьашт да „СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньын" 21, 22, 23 дэн 24 статьашт нэгызэш, СССР ЦИК тэниј 11 октьабрьыштэ Ушэм Совэтыш сайлышашлан 569 избиратэльнэ округым да Национальность Совэтыш сайлышашлан 574 избиратэльнэ округым ышташ пунчалын.

Марий АССР-ыштэ тыгай избиратэльнэ округым ыштымэ:

а) Ушэм Совэтыш сайлышашлан:

Йошкар-Ола избиратэльнэ округ 340 № (цэнтр—Йошкар-Ола).

Йошкар-Ола да район - шамыч: Йошкар-Ола, Оршанкэ, Сотнур, Звэнига, Кырык-Мари, Йоласал да Йурин.

Шэрнур избиратэльнэ округ 341 № (цэнтр—Шэрнур сэла).

Район-шамыч: Шэрнур, Косолоп, Марий-Турэк, Параньгэ, Кужэнгэр, У-Торйал, Пэктубай, Ронгo да Морко.

б) Национальность Совэтыш РСФСР дэч сайлышашлан.

Казанский избиратэльнэ округ 18 № (цэнтр Казань ола).

Татар АССР, Марий АССР да Мордва АССР.

в) Национальность Совэтыш Марий АССР дэч сайлышашлан:

Йошкар - Оласэ избиратэльнэ округ 397 № (цэнтр—Йошкар-Ола).

Йошкар-Ола да район - шамыч: Ронгo дэн Йошкар Ола (йал совэт-шамыч: Корьаково дэн Больша-Чигашэво).

Иошкар-Ола сэльский избиратэльнэ округ 398 № (цэнтр—Йошка-Ола).

Йошкар-Ола район (йал совэт-шамыч: Мэдвэдэво, Шэклэнур, Аргамач, Ошÿргÿ, Йэльньаги, Арбан, Цибикнур, Нужйал, Кÿшнур, Кэма, Павлово, Кньажна, Кузнэцово, Большэ-Акашэво, Йэжово, Азаново, Кукмор, Чка-Энгэр, Михайлово да Шаплак).

Оршанкэ избиратэльнэ округ 399 № (цэнтр—Оршанкэ сэла).

Район-шамыч: Оршанкэ дэн Пэктубай.

Кужэнгэр избиратэльнэ округ 400 № (цэнтр—Кужэнгэр сэла).

Район-шамыч: Кужэнгэр дэн Параньгэ.

Шэрнур избиратэльнэ округ 401 № (цэнтр—Шэрнур сэла).

Район-шамыч: Шэрнур дэн У-Торйал.

Марий Турэк избиратэльнэ округ 402 №(цэнтр—Марий-Турэк).

Район-шамыч: Марий-Турэк дэн Косолоп.

Морко избиратэльнэ округ 403 № (цэнтр—Морко сэла).

Морко район.

Звэнига избиратэльнэ округ 404 № (цэнтр—Звэниговский затон пашазэ посьолко).

Звэнига район (Лопатин посьолко дэч посна).

Лопатин избиратэльнэ округ 405 № (цэнтр—Лопатино пашазэ посьолко).

Лопатино пашазэ посьолко да Сотнур район.

Кырык-Мари избиратэльнэ округ 406 № (цэнтр—Козмодэмьанск ола).

Козмодэмьанск ола да район-шамыч: Йоласал дэн Кырык-Мари (йал совэт-шамыч: Троицко-Посадский, Красногорский, Владимирский, Покровский, Красноволжский, Усолинский, Мало-Сундырский да Кузнэцовский).

Йурин избиратэльнэ округ 407 № (цэнтр—Иурино пашазэ посьолко).

Район-шамыч: Йурин дэн Кырык-Мари (йал совэт-шамыч: Отар, Йуксар, Нэршово-Кушэргинский, Ардинский, Ахмылово, Ахпэрск, Кумья, Шудугуж, Нэжнур, Васэнин, Ломбэнур, Кибэйэв дэн Широ-Кундыш).

(ТАСС).

Вэрховно Совэтыш сайлымэ положэньым умылтарэм

Мый школ гыч толмэкэм, кажнэ кастэнэ ача-авамлан да иошкудо-шамычлан Вэрховно Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым умылтарэн шогэм.

Шибаков Валья.

Йошкар-Ола район, Руш Кукмор П.К. Ш.

ХРОНИКЭ

Пÿтынь Российсэ Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт прэзидиум **А. С. Бубнов** йолташым РСФСР просвэщэний калык комиссар пост гыч сниматлаш пунчалын. Тудо шкэ задачыжым шуктэн кэртын огыл, совэт власть орган-шамычын полшымышт ÿмбачат просвэщэний пашам эрэ жÿрлын шогэн.

Пÿтынь Российсэ Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт прэзидиум **П. А. Тьуркин** йолташым Лэнинград область Исполнитэльнэ Комитэт прэдсэдатэль паша гыч утарэн, РСФСР просвэщэний калык комиссарлан пэнгыдэмдэн.

БГТО значоклан нормым сдатлымаш. Мэдвэдэво ПКШ-ын 7-шэ „А" классыштыжэ тунэмшэ Горбунов Йыван кок оборонно значоклан нормым сдатлэн.

Сÿрэтыштэ: Горбунов кумышо нормылан пытартыш нормым сдатла. Фото С. Чуршуковын.

ВЭРХОВНО СОВЭТЫШ САЙЛЫМАШЛАН ПИОНЬЭР ПОЛЫШ

СОВЭТЫШ САЙЛЫМАШЛАН ТЭ КУЗЭ ПОЛШЭДА?

Вэрховно совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ пионьэр, тунэмшэ-шамыч ача-аваштлан, изашт-акаштлан да пош кудыштлан кугун полшэн кэртыт.

Мэмнан Рэспублик кÿргысö школлаштэ тунэмшэ-шамыч Пэтровский йолташын статьажым лудмэк, шкэ ача-аваштлан Конституцийым да сайлымэ законым умылтараш кÿлын пижыныт.

Тэвэ Йошкар-Ола 5-шэ номыран школышто тунэмшэ-пионьэр Полысалова Фира шкэ пашаж нэргэн тыгэ ойла:

„Мый „Йамдэ лий" газэтыштэ Вэрховно Совэтыш сайлымашлан йамдылалтмаштэ пионьэр полышым организоватлымэ нэргэн Пэтровский йолташын статьажым лудын налмэк, полышым пуаш нэргэн сайнак шоналтышым. Вара пашашкэ пижым.

Ача-авамытын паша гыч толмэкышт, мый нунылан у Сталинский Конституций дэн сайлымэ законым лудам, умылтарэм. Мыйын ачам стахановэц. Тудо бэсэдэ колышташ пэш йбрата. Мыйын ойэм умылаш тыршэн колыштэш.

Бэсэдэ ышташ тÿналмэ дэч ончыч, мый чот йамдылалтам. Конституций проэкт нэргэн Сталин йолташын докладшым да Конституцийым адак угыч лудын лэктынам.

Икана мэ чыланат погынэн шична. Мый сайлымэ закон нэргэн Иаковлэв йолташын докладшым лудын пуышым. Вара мэ лончылаш тÿнгална. Мланэм вопросым пуэдэныт, мый отвэчайэнам. Кудо вопрослан отвэчайэн кэртын омыл гын, тудлан Васлий изам отвэчайэн.

Ача-авамыт тидлан пэш куанэныт. Мый тыгай заньатьым ончыкыжат эртараш сбрышым".

Иоча-шамыч, тэ Вэрховно Совэтыш сайлашлан йамдылалтмаштэ кузэ полшэн шогэда?

Сталинский Конституцийым, сайлымэ законым кузэ умылтарэда?

Ильан Йапык.

Куанэн тунэмына

Вэрховно Совэтыш сайлымэ положэньым, школыштына сайын кэлгын тунэмына.

Кызыт положэньэ тунэмаш кажнэ классыштэ посна урокым организовайымэ.

Чэрмазов Аркадий.

Ронгo р-н, Кужмарий пэлэ кыдалаш школ.

Школнам сылнэштарэна

Мэ школ кÿргынам сылнэштараш кÿлын пижын улына. Пырдыжышкэ сÿрэт, лозунг-шамычым пыжыктэнна, кажнэ класс пырдыж газэтым луктын шога. Пырдыж газэт-шамыч школышто арулык вэрч кучэдалыт.

Классэцак изи зоологичэский музэйым почынна. Тидэ музэйыштэ шукш, копшангэ, кол тулэч моло тыгыдэ илышэ-шамычат улыт.

Ильан Вачий.

Ронгo район, Кужмарий пэлэ кыдалаш школ.

Конфэрэнций пэтырныш

Мэ, 11 октьабрьыштэ лэкшэ „Иамдэ лий" газэтэш 8 октьабрьыштэ конфэрэнцийын могай пашам ыштымыжэ нэргэн возэй улына ыльэ.

9 октьабрьсэ эр засэданьыштэ Рьабчиков йолташ отчотно докладым рушла ыштэн. Доклад дэч вара прэньэ тӱҥалын. Прэньэ 11 октьабрь мартэ лийын, чылажэ 56 йэҥ выступатлэн.

Дэлэгат-шамыч ВЛКСМ Обкомын у составышкыжэ выдвигатлымэ кандидат-шамыч нэргэн сэрйозно каҥашэныт. Чылажэ 71 кандидатурым выставитлымэ ыльэ. Дэлэгат-шамыч кажнэ кандидатур нэргэн сайын каҥашымыштдэнэ тайнэ голосованьэ спискыш 47 йэҥым пурташ ыштышт. А моло 25 кандидатуржым политичэский принципиальность ситыдымылан лийын, дэловой дэн политичэский качэствэ укэдан лийын тайнэ голосованьэ спискэ гыч отводитлаш ыштышт.

ВЛКСМ Обкомын у составышкыжэ закрытый, тайный голосованьэ дэнэ Рьабчиков, Врублэвский, Изотина, Кондратьэв, Звэрэв, Мэлэдин да молат, чылажэ 43 йэҥ сайлалтыныт.

13 октьабрьыштэ эр засэданьыштэ конфэрэнций рэшэньым приниматлыш. Конфэрэнций шкэ рэшэньыштыжэ йоча-шамыч коклаштэ тушман влийаньым пытараш, политвоспитаньым сайэмдаш, йоча-шамычлан сайын тунэмашышт да культурно каҥашышт условийым ышташ пунчалын. Тышан конфэрэнций шкэ пашажым пытарыш.

Кастэнэ ВЛКСМ Обкомын пэрвой плэнумжо лийэ. Плэнум Обком бӱрош Рьабчиков, Кондратьэв, Таныгин, Кротов, Корьукин, Ианалов, Вэдэрникова, Эрский да Мэлэдин йолташ-шамычым сайлэн. Обкомол сэкрэтарьлан Рьабчиков йолташ сайлалтын. Конфэрэнций ОРКО вуйлатышылан Кондратьэв йолташым, тунэмшэ молодьож отдэл вуйлатышылан Таныгин йолташым, пионьэр отдэл вуйлатышылан Ианалов йолташым, крэсаньык отдэл вуйлатышылан Корьукин йолташым сайлэн.

◆◆◆

Октьабрь пайрэмлан альбомым йамдылэм

Мый Чиркэ Пэлэ Кыдалаш школын 7-шэ классыштыжэ тунэмам. Мый утларакшым сӱрэтым йбратэм. Кугу Октьабрь пайрэмын XX-шо идалыкшылан альбомым ыштэм. Мый ончыкшым художник лийаш шонэм.

Фэдоров Арсэнтий.
Пектубай район, Чиркэ пэлэ кыдалаш школ.

Комсомол организацийын пашажэ нэргэн
РЬАБЧИКОВ ЙОЛТАШ МОМ ОЙЛЭН

СССР комсомол организаций дэнэ пырльэ, мэмнан Марий область комсомол организацийат, Марий область парторганизацийын да ВЛКСМ ЦК вуйлатымэ почэш чыла фронтыштат шагал огыл сэҥымашым ыштэн, манын Рьабчиков йолташ шкэ докладшым тӱҥалэш.

Вара Рьабчиков йолташ область комсомол организацийын кушмыжо нэргэн ойла. 13-шо область конфэрэнций дэч вара, 20 тылзэ жапыштэ комсомол организаций 1812 йэҥлан кушкын. Умбакыжэ комсомол организаций кушмаштэ ситыдымаш-шамычым ончыкта. Ӱдрамаш да колхозник-шамыч кокла гыч пэш шагал пурталтын.

Отчот жапыштэ комсомол радам гыч чылажэ 509 йэҥым лукмо Иатыржым дисциплиным пудыртымылан, тушман пашалан, моральнэ разложитлалтмылан, молат луктэдымэ.

Рэвольуционно бдитэльностьым нӧлташ

Умбакыжэ Рьабчиков йолташ йатыр вуйлатышэ-шамычын политичэский сокыр, бэспэчнэ, ротозэй улмышт нэргэн, тидлан лийынак тушман-шамычын комсомол радамыш да тудын вуйлатышэ органлашкыжат шӱшкылт кэртмышт нэргэн ойла. Тэвэ Иошкар-Ола горком сэкрэтарьлан калык тушман Вакулэнко ыштэн. ВЛКСМ Обком тудым ужын огыл.

Тыгак Звэнига районысо комсомол организацышкат калык тушман-шамыч (Васильэв, Бэльакова, Стэпанов, Кузнэцов, молат) шӱшкылтыныт. Нуно шкэныштым пэш чот маскироватлымышт дэнэ комсомол организацыш пурэн кэртыныт. ВЛКСМ Обкомыштат тушман дэн тушманлан полшышо-шамыч (Чэпаков, Лазарэв, Иванова, Смирнов) орудоватлэныт. Нинэ тушман-шамыч молодьож дэн йочам коммунистла воспитатлымашым кӱрлаш, молодьож дэн йоча-шамыч коклаштэ тушман влийаньым шараш, молодьож дэн йоча-шамычын пэҥгыдэ огыл ужашыжым шкэ шулдырышт йымак шупшаш тӧчэныт. Нинэ шакшэ буржуазнэ-националист-шамыч троцкистско-бухаринский бандэ дэнэ пырльэ мэмнан пэлэдалтшэ социализм элым пытарышаш, капитализмым пӧртылтышаш, мэмнан пийалан илышнам пытарышаш вэрч кучэдалыныт.

ВЛКСМ Обком, тудын бӱрожо, моло вуйлатышэ пашайэҥ-шамыч бэспэчнэ, ротозэй улмышт дэнэ нинэ тушман-шамычым уждэ кодыныт. Сандэнэ комсомолышто тушман-шамычым разоблачитлымаш ты мартэ шуйнэн. Кызыт партийнэ организаций вуйлатымэ почэш буржуазнэ националист-шамычым, нунын пособникыштым разоблачитлаш тӱҥалмэ. Но ончыкыжо рэвольуционно бдитэльностьым кӱшкӧ нӧлтыман, тушман кашакым йӧршынак кӱнчэн лукман. Садлан лийын политичэский воспитаньым нигунамсэ дэч коч сайын шындаш, критик дэн самокритикым вийаҥдаш кӱлэш.

Политик тунэммэ паша

Политик тунэммаш дэнэ 8922 комсомолэцым да 8618 нэсойузно молодьожым авалтымэ. Политшколыш коштмашым да тунэммын качэствыжым мокташ ок лий. Иатыр райкомшамыч (Шэрнур, Звэнига, Иоласал, Марий-Турэк) чыла комсомолэцым, утларакшым одиночкым политшколыш шупшын шуктэн огытыл.

Политик тунэммэ пашам ВЛКСМ Обкомат лушкыдын вуйлатэн.

Умбакыжэ Рьабчиков йолташ политик тунэммашым сайэмдымэ, оборонно физкультур паша, пионьэр паша нэргэн ойла.

Пионьэр паша

Пионьэр пашаштэ ончыко каймаш уло. Отчот жапыштэ рэспублик мучко 178 отрäд йэшаралтын. 1936 ий 1 йанварьлан 19.676 пионьэр ыльэ, 1937 ий 1 йанварьлан 23.951 пионьэр уло.

Пионьэр пашам вуйлатышэ кадр состав сайэмын. 75 проц. вожатый-шамыч кыдалаш школым пытарышэ улыт.

Вожатый-шамыч коклаcэ пашаштэ тӱҥ ситыдымаш тыштэ: нунын политичэский шинчымашыштым да дэловой квалификацийыштым нӧлтымашкэ кӱлын пижмэ огыл. Заочно учобышто 270 йэҥ вэлэ тунэмэш. Отрäд-шамычым вожатый дэнэ комплэктоватлымаштэ кампанэйшинэ уло. Кызыт рэспублик мучко 25 отрäдыштэ вожатый укэ.

Шагал огыл пионьэр отрäдлаштэ воспитатэльнэ пашам сайын шындымэ. Пионьэр-шамыч тунэммын качэствыжэ вэрч кучэдалыт. Примэрлан, Иошкар-Оласэ 1-шэ №-ан тӱҥалтыш школышто 39 пионьэр-шамыч кокла гыч 18 пионьэржэ отличник улыт. Начар отмэткэ дэнэ тунэмшэ укэ. Марий-Турэк кыдалаш школышто тунэммын качэствыжэ вэрч кучэдалмым сайын организоватлымэ. Тыгай отрäд-шамыч йатыр улыт.

Тидын дэнэ пырльак, шуко отрäд-шамыч пашаштым йӧрдымын ыштат. Калык тушман-шамыч йатыр вэрэ пионьэр-шамычлан шкэныштын шакшэ влийаньыштым пуэн шогэныт, коммунистичэский воспитаньыштэ врэдитлэныт. Иатыр жап пионьэр пашам вуйлатымаштэ калык тушман Бэльакова, Айбарцэв, Иэфрэмов, молат орудоватлэн илэныт.

Рьабчиков йолташ шкэ докладыштыжэ коммунистичэский воспитаньэ пашам вийаҥдаш, рэвольуционно бдитэльностьым нӧлташ, тушман-шамычым пытараш, СССР Вэрховно Совэтыш сайлымашлан йамдылалтмаштэ партийлан чот полшаш комсомол организацийым ужэш.

„Йамдэ лий" 3-шо могыр.

XIV-шэ Марий область комсомол конфэрэнцийыштэ тайнэ голосованьэ дэнэ ВЛКСМ Обкомын у составшым сайлымаш.

Мыйын задачэм—отличнэ тунэмаш

Школыш коштaш тӱналмэм кэчак мыйын тӱҥ задачэм—отлично тунэмаш ыльэ. Шкэ мутэм сайын шуктэн шогэм.

Школышко ик кэчым кодыдэ коштам. Туныктышын ойжым да мӧнгыш колтымо заданьыжым эрэ шуктэн толам. Тунэммаштэ йолташэм-шамыч дэнэ сорэвноватлэм. Обшэствэнэ пашаштат эрэ активнэ полшэн шогэм.

Сайын тыршэн тунэммэм дэнэ, мыйын чыла прэдмэт дэнат отмэткэм „отлично" улыт.

Кызыт Кугу Октябрь рэвольуцийын 20-шо идалыкшылан йамдылалтмаштэ вийан полшэн шогэм. Пырдыж газэтым лукташ полшэм, почэламутшамычым тунэмам.

Пэтухов Валэриан.

Ронго район, Шуар-сола тӱҥалтыш школ, 3-шо класс.

Мэ кум оборонно значокан лийына

Мэмнан школышто физкультур пашам вийандаш чот пижмэ. Моско оласэ 266-номыран школышто тунэмшэ-шамычын кум оборонно значокан лийаш, манын ӱжмыштым мэ пэш куанэн ваш лийын улына.

Кызыт чыла тунэмшэ-шамыч оборонно значоклан нормым сдатлаш вийан пижынна. Тэвий 100 тунэмшэ утла БГТО значоклан кэнэж нормым сдатлэныт.

Октябрь рэвольуцийын 20-шо ийдалык пайрэмжылан чыланат кум оборонно значокан лийына. **Горбунов Иыван.**

Мэдвэдэво ПКШ.

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ

ФАШИСТ-ШАМЫЧЛАН УРОК

Ливэрпульышто (Англий) фашист-шамыч погынымашыш чумыргэныт. Тыштэ Английский фашистын главарьжэ—Мосли выступатлышаш улмаш. Группым полицийын кугу отрьадшэ-шамыч оролэныт. Но фашист-шамычым лу тӱжэман антифашист армий авырэн налын да погынымашым пэтыраш трэбытлэн. Фашист-шамыч ӱмбак кӱ комльа толаш тӱҥалын. Мослин вуйжылан кӱ комльа логалын да сознаньыжэ пытэн. Эшэ выступатлаш тӧчышӧ кок фашист оратор-шамыч сусыргэныт. Вара фашист дэн антифашист коклаштэ кучэдалмаш кайэн, туштo 10 йэҥ сусыргэн.

Шанхай йыр вийан кучэдалмаш

9 октьабрь вашэш йӱдым йапоньэц-шамыч Шанхай дэч йӱдвэл-касвэлыштэ улшо Фушаниэш, Ианцзы корэмын йӱдвэл сэрэшыжэ шкэ войскаштым шогалташ тӧчэныт. Нуно Шанхай дэн Нанкин коклаcэ кӱртньӧ корным пудыртэн, китай войскан тылышкыжэ лэкнэшт улмаш. Китайысэ часть-шамыч вийан тулым лукмышт дэнэ йапонэц шамычлан тидэ сэрыш шогалаш эрыкым пуэн огытыл.

10 октьабрь вашэш йӱдым Чэпэйский сэкторышто талэ бой кайэн. Лодьан—Цзадин районышто йапоньэц-шамыч адак отравитлышэ вэщэствам кучылтыныт. 40 нарэ китай салтак-шамычым отравитлэныт.

Ньйу—Йоркышто шукэртэ огыл пашадымэ-шамычын икшывышт кугу дэмонстрацийым ыштэныт.

Сӱрэтыштэ: самрык дэмонстрант-шамыч „млaнна школыш коштaшна вургэм дэн ботинкэ кӱлэш" манын возыман плакатым нумалыныт.

Чжу Дэм 18-шэ армэйский корпус командуйущийлан шогалтымэ

10-шо октьабрьыштэ Нанкин гыч увэртарат: Бэйпин-Ханькоу кӱртньӧ корнэ сэктор войска командуйущийлан Фын Йӱй-Саным шогалтымэ. 8-шэ китай армий командуйущий Чжу Дэм самостойатэльнэ направлэнийан национальнэ-рэвольуционно армий 18-шэ армэйский корпус командуйущийлан шогалтымэ. Чжу Дэн помощникшылан Пэн Дэ-Хуайым шогалтымэ.

(ТАСС).

Л. М. Каганович лӱмэш колхозышто (Узбэк ССР, Лэнинкан район) 25 йочалан сайын оборудоватлымэ сад почылтын.

Сӱрэтыштэ: обэд дэч вара йоча-шамыч колхозын садшэ гыч саскам кочкыт.

Фото Пэнсонын.

КОК МАТЧ

ЛЭВЭНФИШ—БОТВИННИК

9 октьабрыштэ матчын кумышо партийжэ модалтын. Модыш нэлэ положэньыш логалмылан партийым отложитлымэ. 10 октьабрыштэ модыш умбакыжэ шуйалтын. Модышын 57-шэ ходыштыжо Ботвинник партийым сдатлэн. Кумышо партий дэч вара Лэвэнфиш 2 партийым сэнэн налын. Ошо дэнэ Лэвэнфиш модын.

Тугак 4-шэ партийымат модмаш лийын. Тидэ партийыштэ иктыжат сэнэн огыл. Матч условий почэш, партий счотыш огэш кай.

АЛЬОХИН—ЭЙВЭ

Ожнысо чэмпион Альохин дэн чэмпион Эйвэ коклаштэ тӱньамбал чэмпион лӱмым налшаш вэрч ӱчашымаш кайа. Роттэрдам олаштэ (Голландий) 6 октьабрыштэ нуно 2-шо партийым модыныт. Модыш тӱҥалтыш годым Эйвэ сай положэньым налын. Но Эйвэ йоҥлышым ыштэнат, Альохин тудым использоватлэн. 41-шэ ходышто Эйвэлан здатлаш вэрэштын. Тидэ партийыштэ Альохин сай практик улмыжым ончыктэн.

12 - шо октьабрыштэ Амстэрдам (Голландий) олаштэ кумышо партий модалтын. Модмаштэ нигӧат сэнэн огыл. Тугак 4-шэ партийымат нигӧат сэнэн огыл. Кызыт 4 партийым модмо дэч вара, счот—2:2.

Пионьэр-шамыч 185 экзэмплэр газэтым шарэныт

Руйа-сола пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ - пионьэр шамыч (Ронго район) Октябрь рэвольуцийын 20-шо идалыкшэ вашэш газэт шараш вийан пижыныт.

Тэвэ шукэртэ огыл „Иамдэ лий", „Рвэзэ - коммунист" да моло газэт-шамычым чылажэ 185 экзэмплэрым шарэныт.

— Ончыкыжым газэт шараш эшэ вийан пижына,—манын тунэмшэ-шамыч ойлат.

Ф. И. Соколов.

„Петр первый" кином ончышна

Мэ, Кузнэцово пэдучилищыштэ тунэмшэ - шамыч 10 - шо октьабрыштэ чыланат погынэн Иошкар-Олаш „Петр первый" кино ончаш толна.

Кино сӱрэт студэнт-шамычлан пэш кэлшын.

Н. Крóстэлов.

„Иамдэ лий" полшыш

26 сэнтьабрыштэ лэкшэ „Иамдэ лий" газэтэш Арын пэлэ кыдалаш школышто „Каныш жапым моштэн огыт эртарэ" лӱм мутан статьа пэчэтлалтын ыльэ.

Тидэ статьам школ погынымаш тэргэн налын, чынлан шотлыш. Школ дирэктыр каныш жапым вэсэлан эртарашлан тӱрлӧ модыш-шамычым налын.

Морозов Лэонид.

Морко район.

* *

„Кошкин Максимым кӧ чамана" лӱм мутан дэткор матэриалым Оршанкэ райкомолыш тэргэн, мэр ыштaш колтэнна ыльэ.

Тэргэн налмэк, чыныш лэктэ. Кошкинын ача-аважэ укэ. Садланак тудым Льульпан йоча коммуныш колташ ыштымэ, манын Оршанкэ райкомол увэртара.

Врид. отв. рэдактора—
К. А. ЛЭНСКИЙ.

Упол. Марлита № А—389. Тираж 10014 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком орган. Савыктыш „М. К."